

2017/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Yönetim Muhasebesi
10 Temmuz 2017 Pazartesi – 18.00 (Sınav Süresi 2 Saat)

Sorular

S-1-Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız? (20 p)

- a.) Güvenlik Payı
- b.) Nakit Başabaş Noktası
- c.) Batık Maliyet
- d.) Katkı Tipi Gelir Tablosu

S-2- z@ktas işletmesi 3 adet ürün üretmekte ve bu ürünleri FZB-1, FZB-2, FZB-3 olarak kodlamaktadır. Nisan ayında bu ürünlere ilişkin talep en üst seviyeye çıkmaktadır. Bu nedenle şirket yöneticisi işletmesinin kapasitesini bu ayda en karlı sonuçlanacak şekilde dizayn etmek istemektedir. İşletmeye ilişkin olarak aşağıdaki bilgilerden yararlanılacaktır.

1

	<u>FZB1</u>	<u>FZB2</u>	<u>FZB3</u>
Nisan Ayı İçin Talep (Birim)	400.000	200.000	120.000
Birim Fiyatı	80	120	160
Birim Değişken Maliyeti	50	70	80
Birim Katkı Payı	30	50	80
Saat Başına Birim Üretim	100	50	30
Nisan Ayı Kapasite (Saat)			18.000
Aylık Toplam Sabit Maliyet			8.000.000.-

İstenilen: İlgili ayda hangi kombinasyonda üretim yapılarak maksimum kar sağlanabilir? (40 p)

S-3- z@ktas işletmesi departmanları arasında yer alan A departmanını kapatmayı düşünmektedir. Bu departmanda baskı faaliyetleri yerine getirilmektedir. **BİR FİRMA Z@KTAS İŞLETMESİNİN TÜM BASKI İŞLERİNI AYLIK 18.000.- TL'YE YAPABILECEĞİNİ BELİRTMİŞ VE TEKLİFİNİ SUNMUŞTUR.** A departmanına ilişkin maliyetler aşağıdaki gibi oluşmaktadır.

1. Aylık olarak 16.000 adet baskı yapılan materyal kullanılmaktadır. 2.000 adetli gruplar şeklinde oluşan materyallerin bir grubuna 100.-TL ödenmektedir. Tedarikçi ile yapılan sözleşme üç ay önceden haber verilerek iptal edilebilmektedir. İşletme stok bulundurmamaktadır. Her bir kullanım fazlası malzeme bir grubu (2.000 adet) 40.-TL'den satılmaktadır.

2. Toplam olarak 800 litre özel nitelikli mürekkep aylık olarak kullanılmakta, ve litresine 3,60.-TL ödenmektedir. Mürekkebe ilişkin de stok bulundurulmamaktadır ve kullanım fazlası 1,0.-TL'den satılmaktadır. Tedarikçi ile yapılan sözleşme bir ay önceden haber verilerek iptal edilebilmektedir.
3. Diğer malzemelere ilişkin aylık maliyet 5.700.-TL'dir.
4. Baskı makinası aylık kira bedeli 9.000.-TL'dir. Aylık 240 saat çalışmakta olan makinaya ilişkin kira kontratı iki ay önceden haber verilerek iptal edilebilmektedir.
5. Departmanda 2 personel çalışmakta olup, her birinin maaşı aylık 2.000.-TL'dir. Departman kapansa bile personelin çalışma garantisini bulunmaktadır.
6. Departmana ilişkin Genel Üretim Giderleri ise aşağıdaki gibidir;
 - a) Değişken Genel Üretim Gideri 8.-TL/makina saatı
 - b) Sabit Genel Üretim Gideri 6.-TL/makina saatı

İSTENİLENLER:

1. İlgili departmanın kapatılması sonucunda uzun vadede aylık olarak tasarruf edilecek yada katlanılacak ekstra maliyeti hesaplayınız ? **(20 P)**
2. Departmanın kapatılması gerektiğini düşünüyorsanız, kapatılması için en uygun zamanı belirtiniz. **(20 P)**

Cevaplar

Cevap 1- Kavramlara ilişkin açıklamalar aşağıdaki gibidir; (20P)

Güvenlik Payı

Planlanan yada fiili olarak gerçekleşen satış tutarı ile başabaş satış noktası arasındaki farkı ifade etmektedir. Bir başka şekilde başabaş satış noktasından ne kadar uzak olunduğu hakkında bilgi vermektedir. Formülü aşağıdaki gibidir;

$$\text{Güvenlik Payı} = \text{Toplam Satış} - \text{BBN Satış}$$

$$\text{Güvenlik Payı} = f(x) - \frac{b}{(f-a)/f}$$

Nakit Başabaş Noktası

İşletmelerin minimum nakit bulundurma zorunluluğundan dolayı nakit harcamalarını karşılayabilmek için belirlediği satış düzeyine nakit başabaş noktası denilir. Nakit başabaş noktası hesaplanırken, nakit çıkışı gerektirmeyen giderler sabit giderlerden düşülür.

Batık Maliyet

Alternatifler arasında yapılan seçime ilişkin kararlardan etkilenmeyen maliyetlere denilmektedir. Geçmişte gerçekleşmiş olan ve geri alınma olasılığı büyük ölçüde olamayan verilecek kararları etkilemeyen maliyetlerdir.

Katkı Tipi Gelir Tablosu

Katkı tipi gelir tablosu, satılan hizmet-ticari mal-mamul maliyetlerindeki değişken maliyetlerin satış tutarından düşürülerek toplam brüt katkı payına, sonrasında diğer değişken giderlerin de toplam brüt kar payından düşülerek toplam katkı payına ve nihayetinde sabit maliyetlerin indirilmesi ile net faaliyet karına ulaşılan tablodur.

Cevap 2 – Maksimum karı elde etmek için gerekli olan mamül karmasına ilişkin hesaplamalar aşağıdaki gibidir; (40P)

FZB3	=	120.000.-/30	=	4.000.-
FZB2	=	200.000.-/50	=	4.000.-
FZB1	=	400.000.-/100	=	4.000.-
12.000.- saat				
FZB3	=	120.000.-x 80	=	9.600.000.-
FBZ2	=	200.000.-x 50	=	10.000.000.-
FZB1	=	400.000.- x 30	=	12.000.000.-
31.600.000.-				
SABIT MALİYETLER			=	8.000.000.-
VERGİ ÖNCESİ KAR			=	23.600.000.-

Toplam talebin karşılanması için 12.000 saatte ihtiyaç duyulmaktadır. Toplam kapasite 18.000 saat olduğundan talebin tamamını içeren ürün kombinasyonu maksimum karı verecektir. Bu kar tutarı 23.600.000.- TL olarak hesap edilmektedir.

Ürün kombinasyonunda ürün sıralaması ve ilgili dönem için en karlı üretim karması da aşağıdaki gibi hesap edilebilir.

	İlgili Dönem İçin En Karlı Üretim Karması		
	FZB1	FZB2	FZB3
Dönemdeki talep (birim)	400.000.-	200.000.-	120.000.-
Birim fiyatı	80	120	160
Birim değişken maliyet	50	70	80
Birim katkı payı	30	50	80
Saatteki üretim miktarı	100	50	30
Üretim saati başına katkı payı	3000	2500	2400
Üretim kombinasyonunda ürün sıralaması	1	2	3

İlgili Dönem İçin En Karlı Üretim Karması						
Ürün	Zaman	Ürün sırası	Üretim Miktarı	Kullanılan zaman	Birim Katkı Payı	Toplam Katkı
FZB1	18.000	1	400.000	4.000	30	12.000.000.-
FZB2	14.000	2	200.000	4.000	50	10.000.000.-
FZB3	10.000	3	120.000	4.000	80	9.600.000.-
	6.000					
Toplam Katkı Payı						31.600.000.-
Sabit Maliyetler						-8.000.000
Kar						23.600.000.-

Cevap 3 – (40P)

- a) Üretime devam etme ya da kapatarak dış kaynak kullanma kararına ilişkin hesaplamalar;

Baskının İşletmede Yapılması'nın Maliyeti

Baskı malzemesi	800.-
Mürekkep	2.880.-
Diğer malzemeler	5.700.-
Makine kirası	9.000.-
Değişken Genel Üretim Giderleri	1.920.-
Toplam Maliyet	20.300.-

Dışarıda yaptırma maliyeti **18.000.-**

Departmanı Kapatmanın Karı/Zararı **2.300.-**

Üretime devam etme ya da kapatarak dış kaynak kullanma kararına ilişkin olarak ilgili kalemler dikkate alınarak yapılan hesaplamalar neticesinde ortaya çıkan 2.300.-TL kar ile dış kaynak kullanımı en uygun seçenek olmaktadır.

- b) Üretimi durdurma kararının tarihinin belirlenmesine ilişkin hesaplamalar;

Sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülükler nedeniyle üretimi durdurma kararına ilişkin zamanın belirlenmesine ilişkin tablo aşağıdaki gibi oluşturulabilir.

Departmanı Kapatmanın Karı/Zararı

	İzleyen 1.Ay	İzleyen 2.Ay	İzleyen 3.Ay	İzleyen 4.Ay
Baskı Malzemesi				800.-
Kullanılmayan Baskı Malzemesinin Satışından	320.-	320.-	320.-	-
Mürekkep	-	2.880.-	2.880.-	2.880.-
Kullanılmayan Mürekkebin Satışından	800.-	-	-	-
Diger Malzemeler	5.700.-	5.700.-	5.700.-	5.700.-
Makine Kirası	-	-	9.000.-	9.000.-
Değişken Maliyetler	1.920.-	1.920.-	1.920.-	1.920.-
Kar-Zarar	8.740.-	10.820.-	19.820.-	20.300.-

Dışarı Yaptırma				
Maliyeti	18.000.-	18.000.-	18.000.-	18.000.-

Departmanı				
Kapatmanın				
Karı/Zararı	-9.260	-7.180	1.820.-	2.300.-

Sözleşmelerdeki hususlar dikkate alınarak yapılan hesaplamalar neticesinde izleyen 4. Ayda bu kararın alınmasının uygun olduğu görülmektedir.